

RESUMÉ

První dodatek Ústavy Spojených států amerických mj. stanovuje, že „Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství [...]“. Jádrem sporu se stala především první část dodatku, tzv. zaváděcí klauzule (Establishment Clause). Zatímco stoupenci doslovné interpretace zastávají názor, že Kongres nesmí založit státní církve, ale může náboženství podporovat, preferují jiní širší interpretaci, tj. úplný zákaz zasahování státu do náboženských záležitostí. Ústavní soud se ve svém prvním velkém případě souvisejícím se zaváděcí klauzulí (*Everson v. Board of Education*, 1947) jednomyslně vyslovil pro interpretaci širší. Ve svém rozsudku se odvolal na Thomase Jeffersona a jeho „dělicí zeď“ (wall of separation), zábranu či bariéru mezi církví a státem, jež má dle výroku soudu zůstat „vysoká a nedobytná“. Myšlenka „dělicí zdi“, již Jefferson použil v dopise baptistům z Danbury (1802), byla přijata jako komentář k prvnímu dodatku Ústavy, který – přes množství odpůrců – značně přispěl k vytlačení náboženských projevů z veřejné sféry.

Předložená práce je postavena na paradoxu existence již zmíněné „vysoké a nedobytné“ „dělicí zdi“ mezi církví a státem na straně jedné a četných náboženských praktik a symbolů v americké společnosti na straně druhé. Modlitba před zasedáním Kongresu, prezidentem vyhlášený Den modliteb či četné odkazy na Boha jsou pouze některé z příkladů toho, co někteří označují jako americké veřejné náboženství.

Hlavním cílem mé práce je prověřit slučitelnost těchto náboženských projevů a praktik s principem tzv. striktní separace, který se stal základem soudní interpretace prvního dodatku. Problematika je rozdělena do tří částí. První, úvodní část pojednává o fenoménu amerického veřejného náboženství. Druhá část poukazuje na standardy a postupy Ústavního soudu v případech souvisejících s prvním dodatkem a ptá se, zda byly založeny na „správném“ předpokladu, tj. zda „dělicí zeď“ vytyčena Jeffersonem byla skutečně tak „vysoká a nedobytná“, jak ji později interpretoval Ústavní soud. Třetí, poslední část analyzuje na základě existujících soudních standardů ústavnost různých náboženských symbolů a praktik, které tvoří součást amerického „veřejného náboženství“, a postup soudu, jakým se snaží jejich slučitelnost s Ústavou ospravedlnit.